

Eens illegaal voor altijd illegaal?

Als je het onmogelijk maakt dat illegalen ooit een verblijfsvergunning krijgen, creëer je een groep mensen zonder enig perspectief, aldus **Margreet Jenezon e.a.**

Mensen die hier ooit in de illegaliteit verbleven, krijgen mogelijk straks geen verblijfsvergunning meer. Slachtoffers van huiselijk geweld en mensenhandel, ex-asielzoekers die buiten hun schuld niet terug kunnen of in medische procedures zitten, en kinderen zonder verblijfsvergunning maken geen kans meer op legalisering. De Tweede Kamer buigt zich in januari over een wetsvoorstel dat dit mogelijk maakt.

Grote groepen mensen zullen de dupe zijn als dit voorstel wordt aangenomen. Het aantal mensen dat zonder verblijfsvergunning en zonder perspectief in Nederland verblijft, zal enorm toenemen. Met grote humanitaire gevolgen voor met name de grote steden: meer armoede en dakloosheid.

Hiermee handelt de regering in strijd met mensenrechtenverdragen, met haar eigen beleid, met diverse recente moties en met de door haarzelf gewenste bescherming van kwetsbare groepen zoals kinderen en vrouwen die slachtoffer zijn van geweld en uitbuiting.

Op dit moment kunnen mishandelde vrouwen die hun partner verlaten en daardoor hun papieren kwijt raken, in de vrouwenopvang terecht en maken zij kans op een zelfstandige verblijfsvergunning. Ook slachtoffers van mensenhandel (vrouwenhandel) kunnen een tijdelijke vergunning krijgen als ze aangifte doen tegen hun handelaar. Als de wetswijziging doorgaat, kan dit mogelijk niet meer.

Deze vrouwen komen daardoor in een meer kwetsbare positie terecht, zullen mogelijk geen aangifte meer doen en hun gewelds- of uitbuitingssituatie niet (kunnen) verlaten. Doen ze dat wel, maar hebben ze geen uitzicht meer op legalisering, dan raakt de vrouwenopvang verstopt. Ook lopen ze kans op maandenlange opsluiting in vreemdelingenbewaring.

Ex-asielzoekers die ernstig getraumatiseerd zijn en in een medische procedure zitten, mensen die een aanvraag hebben lopen omdat ze buiten hun schuld niet kunnen terugkeren naar hun eigen land of mensen die om schrijnende humanitaire redenen een verblijfsvergunning aanvragen, kunnen straks fluiten naar een vergunning als ze enige tijd in de illegaliteit hebben gezeten. In vrijwel alle gevallen is dat nu zo.

Zelfs al zouden mensen in medische procedures opvang van het rijk krijgen, zoals staatssecretaris

Albayrak heeft beloofd voor ex-asielzoekers, dan zullen zij met deze wetswijziging afgewezen kunnen worden. Ook als ze niet uitgezet kunnen worden, omdat medische behandeling niet beschikbaar is in het land van herkomst of omdat ze niet kunnen reizen wegens medische nood situatie. De pas aangenomen motie Anker (ChristenUnie), die vraagt om onderzoek naar de mogelijkheden voor opvang van mensen in andere (niet-medische) procedures, heeft dan geen enkele waarde meer.

Kinderen die tien jaar in Nederland wonen, maar geen verblijfsvergunning hebben omdat een van de ouders beschuldigd is van mensenrechtenschending in het land van herkomst, maken nu kans op een verblijfsvergunning. Als dit wetsvoorstel wordt aangenomen niet meer. Dit zijn kinde-

ren die een sterke band hebben met Nederland, die hier naar school gaan en geen enkele band hebben met het land van herkomst van hun ouders.

Ook mensen die op basis van huwelijk of verblijf bij kinderen een vergunning vragen, kunnen die op hun buik schrijven, als ze hier enige tijd in de illegaliteit verbleven, wat bij velen het geval is.

Voorstanders van de wetswijziging zeggen dat die niet zo ernstig is, omdat zij slechts de mogelijkheid biedt een verblijfsvergunning te weigeren in bovenge-

Dit voorstel leidt tot meer armoede en dakloosheid in de grote steden

noemde gevallen, maar dit zal niet bij iedereen daadwerkelijk gebeuren. Juristen wijzen erop dat daarmee sprake is van willekeur en verwachten dat dit tot veel procedures zal leiden. Advocaten zullen daarbij ook wijzen op schending

van mensenrechten, zoals de rechten van vrouwen en kinderen.

Deze wetswijziging leidt tot een enorme toename van het aantal mensen in de illegaliteit. Zij hebben geen recht op legale manier in hun inkomen te voorzien, kunnen vaak niet terugkeren, en worden in een afhankelijke positie geplaatst. Gemeenten zitten straks met een nieuw dilemma: weer een groep uitgeprocedeerden erbij die klem zit en zorg behoeft, ditmaal zonder enig perspectief.

Margreet Jenezon is medewerker van de solidariteitsorganisatie STIL voor vluchtelingen en migranten zonder verblijfsvergunning in Utrecht. Mede namens: ASKV/Steunpunt Vluchtelingen, Amsterdam. Rotterdams Ongedocumenteerden Steunpunt. Stichting Vluchtelingen in de Knel, Eindhoven. Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt LOS, Utrecht. Kerk in Actie, Utrecht.